

Zoals IJsseling en Scheygrond in hun voortreffelijk Zoogdierenboek opmerken, is van een rui der stekels niets bekend. Hoogstwaarschijnlijk kan daarvan geen sprake zijn, maar worden er geregeld oude stekels door nieuwe vervangen. Een voortdurende rui dus, zoals bij het haar van de mens. Zo vond ik bij de stekeltjes zeker drie „generaties”. Zoals bekend, is het eerste egelkleed gelig wit. Hiervan vond ik een zestal rijpe stekels, alle met steeltje en voetje, en 12—14 mm lang, nauwelijks één mm dik. De rest van de gesteelde, dus rijpe, pennen was hoornkleurig, met een zwart steeltje en zwarte (zeer donker bruine) punt. Deze moeten van het tweede stekelkleed zijn geweest. De open, dus onrijpe, pennen vertonen alle een wittige punt met een donker uiterst topje. Sommige onder hen hebben ook al de donkere zone onder de lichte punt gevormd, en de grootste ook reeds de grijzige zone daaronder, waarmee de pennen van de volwassen egel onder afsluiten. Al deze verschillende stekels, hoogstwaarschijnlijk afkomstig van hetzelfde diertje, duiden er op, dat er geen echte rui plaats heeft. Daar een egel van één maand oud al de stekelkleur heeft van de volwassen egel moet het dier in kwestie tegen de vier weken oud zijn geweest. De stekels zijn hol, behalve de punt, die met een cellig weefsel gevuld is. De lengtegroeven, ongeveer 20 in aantal, steken als korte coulissen in de stekelholte uit.

In de literatuur nagaand of men elders in braakballen egelresten had aangetroffen, vond ik in de uitvoerige publicatie van de Duitse ornitholoog O. Uttendörfer: „Studien zur Ernährung unserer Tagraubvögel und Eulen” (O. Uttendörfer, 1932. Studien zur Ernährung unserer Tagraubvögel und Eulen. Abhandl. der Naturforschenden Gesellschaft zu Görlitz, Bd. 31) een fotografische afbeelding van plukjes egelpennen op stukjes huid, gevonden onder een havikshorst. De vogel had de egel eerst gevild voor hij zich aan de boutjes te goed deed.

Bovengenoemde studie is de samenvatting van de resultaten van een meer dan 30-jarig braakbal-onderzoek van verscheidene ornithologen.

Onder de duizenden prooidieren werd de egel, behalve in het bovengenoemde geval, slechts als prooidier gevonden in de braakballen van de oehoe, de enige jager onder de uilen, die zich niet door de stekels laat afschrikken. Toch blijkt ook bij wel soms als de havik te werk te gaan, want men vond onder het nest, in Thüringen, „sauber ausgeschälte Igelhäute”. Maar ook werden in de propfen, behalve egelhaar en botjes, vaak pennen aangetroffen, ja, sommige braakballen bestonden bijna geheel uit stekels. Een partij ballen van de oehoe leverde behalve de resten van vogels, die van 2 vleermuizen, 2 mollen, 2 hamsters, 4 eekhoorns, 1 hermelijn, 5 wezels, 2 jonge vossen, 62 hazen, 30 egels, benevens een groot aantal ratten en muizen.

Van geen andere uil wordt de egel als prooidier genoemd. Het menu van het steenuiltje bestaat hoofdzakelijk uit muizen en insecten. Maar daar het is gebleken, dat het ook dode prooi niet versmaadt, mogen we aannemen, dat het Friese jonge egeltje dood op de grond heeft gelegen, toen de steenuil het vond en het uit elkaar plukte, waarbij wel een en ander zal zijn blijven liggen wat hem te veel was.

Al zijn er dus thans in ons land resten van *Erinaceus* in uilenballen gevonden, Van Bemmels tabel wordt daardoor nog niet onvolledig, want het is wel zeer onwaarschijnlijk, dat het gebit in een braakbal zal worden gevonden, zolang de oehoe zich niet hier te lande vestigt.

Dr. A. SCHREUDER

Koninginnepage. Op 18-7-'45 zag ik een koninginnepage boven de begroeide zandvlakten en puinhopen in het centrum van Rotterdam.

J. I. HOOGSTAD.

Levende rupsen gevraagd. Hoe komt het, dat een rups van de pauwoogpijlstaart (avond-pauwoog) zo moeilijk te vinden is? Hij is zo groot als een pink, en nog kan hij vlak voor je zitten zonder dat je hem ziet. Dat ligt in zijn bijzondere kleurtekening. Hij hangt altijd met zijn rugzijde naar beneden. Nu is zijn rug haast wit, en dit wit gaat vloeiend over in het vrij donkere groen van de buikzijde. Doordat de rug in de schaduw hangt, en de donkere onderzijde naar het licht gekeerd is, lijken ze toch beide even licht; de kleuring doet juist de schaduwwerking teniet (men spreekt dan ook wel van schaduwvernietiging of countershading). Het effect is, dat de bolle rups ons niet bol voorkomt, maar zo plat als een blaadje lijkt. Dit, gevoegd bij de algemene gelijkheid op de kleur van het blad, maakt de rups zo onopvallend.

Die countershading vindt men bij vele rupsen; wij krijgen elk jaar de volgende prachtige voorbeelden in handen: populier-, linde- en pauwoogpijlstaart, *Endromis* (de berkenprachtvlin-der), *Notodonta trepida*, enz.

Nu zouden wij voor een nadere studie graag een flink aantal van die rupsen of hun poppen hebben, om verder te kweken. Wie kan ons daaraan helpen? Elk exemplaar is welkom! De pijlstaartrupsen zijn in Augustus en September niet zeldzaam. Stop ze met een paar bebladerde takjes (niet nat!) in een plat blikken doosje en zend ze ons toe, porto wordt gaarne vergoed!

L. DE RUITER,

Delfgauwse weg 190, Delft